

Vi holder mennesker i bevægelse

KOMPETENCEPROFIL FOR KLINISKE UNDERVISERE I FYSIOTERAPI

Baggrund

At være kliniske underviser kræver flere og andre kompetencer end at være fagligt kvalificeret fysioterapeut.

Der fordres en bred og professionel forståelse af læring samt de kompetencer, der indgår i undervisningsbegrebet. Den kliniske underviser må være bevidst om sine mange roller som for eksempel at være faciliterende, coachende, undervisende, vejledende, evaluerende, bedømmende og identitetsskabende.

Udvikling af faglige og personlige kliniske kompetencer hos studerende forudsætter en klinisk professions- og erfaringspædagogisk tilgang til undervisning og vejledning, som udføres af kvalificerede kliniske undervisere.

Denne kompetenceprofil beskriver hvilke kompetencer, der udgør god kvalitet i klinisk undervisning.

Formål

Kompetenceprofilens formål er at give nationale anbefalinger til kompetencer og understøtte den fremadrettede kompetenceudvikling hos fysioterapeuter, der arbejder som kliniske undervisere.

Ønsket er, at den bidrager til at kaste lys over, hvad god klinisk undervisning kræver af den kliniske underviser. Dette til gavn for både nuværende og fremtidige kliniske undervisningssteder, til inspiration for kommende kliniske undervisere i fysioterapi og til ledere, der ønsker at kvalitetssikre deres kliniske undervisningssted.

Hensigten er, at kompetenceprofilen er overordnet og kan suppleres med en stillingsbeskrivelse på de enkelte arbejdspladser.

Kompetenceprofilen er udarbejdet af en arbejdsgruppe med repræsentation fra studerende fra fysioterapeutuddannelsen, Danske Fysioterapeuter og Fraktionen af Kliniske Undervisere i Fysioterapi.

Målgruppe

Fysioterapeuter, der virker eller påtænker at virke som kliniske undervisere under fysioterapeutuddannelsen.

Nuværende eller kommende kliniske undervisningssteder.

Kompetencer

En kompetence udgøres af personlig og selvstændig anvendelse af færdigheder, viden og holdninger. Der er tale om en kompetence, når man besidder relevant viden, behersker færdigheder, evner at forholde sig til hvad der er vigtigt og godt og kan omsætte dette i adækvate handlinger.

Begrebet kompetencer beskrives ud fra følgende fire domæner:

- Undervisnings- & læringskompetencer
- Organisatoriske kompetencer
- Relationelle kompetencer
- Klinisk faglige kompetencer

UNDERVISNINGS- & LÆRINGSKOMPETENCER

De kliniske undervisere skal med udgangspunkt i semesterets læringsmål og den studerendes forudsætninger;

- kunne planlægge og gennemføre kliniske undervisnings- og vejledningsforløb målrettet de studerendes individuelle behov og tidligere erfaringer
- have pædagogiske og didaktiske kompetencer
- skabe mulighed for, at den studerende kan anvende teori og øve praksis i forskellige sammenhænge samt overføre dette til mere generel anvendelse
- bygge bro mellem uddannelsesinstitution og praksis således det teoretiske rum bliver bragt ind i den virkelige verden
- give plads til, at den studerende lærer at løse opgaver på forskellig vis og derigennem danner sin personlige professionelle identitet
- kunne differentiere mellem personlige læringsmål og fagorienteret læring
- aktivt bidrage til at skabe et frugtbart læringsmiljø, som også kan rumme sårbare og usikre studerende
- kunne undervise studerende i praktiske færdigheder og facilitere til refleksion på et evidensbaseret grundlag

- arbejde problembaseret, metodisk og reflektivt med den kliniske ræsonneringsproces
- kunne varetage eksamination af studerende ved kliniske eksamener på praktikstedet
- kunne igangsætte refleksion over teorier samt anvendelsen af teori og videnskabelig metode i relation til klinisk undervisning
- være i besiddelse af vejledningsmetodiske færdigheder såvel praktisk som teoretisk f.eks. coaching, supervision og sparring

” Havde en fantastisk KUF på 4. Semester, han kunne kombinere læring og humor. Han fik bare en til at føle sig tilpas, fordi han ikke talte ned til en, men tog en under sine vinger og viste forskellige interventioner.”

CITAT FRA STUDERENDE

RELATIONELLE KOMPETENCER

De kliniske undervisere skal:

- kunne udvise rummelighed i forhold til forskelligheder og være nysgerrig på den studerendes perspektiver
- være bevidste om egne relationelle og kommunikative kompetencer, samt kunne reflektere herover
- med situationsfornemmelse kunne sikre gensidig respekt i den triangulære relation mellem patienten/borgeren, den studerende og den kliniske underviser
- kunne arbejde etisk reflekterende og analyserende
- bidrage med dialogbaseret og problemløsende kommunikation i det tværprofessionelle samarbejde
- være bevidst om egen rolle som mentor, vejleder, underviser og læringspartner
- være bevidst om de kommende generationer af unges tilgang til uddannelse og arbejdsmarked

” Jeg havde en KUF der gennem min praktik formåede at skabe ro og overblik. Hun formåede at placere mig i en god udviklings zone – hun pressede mig, men ikke for meget. Hun skabte et trygt rum med glæde og humor. Hun gav konstruktiv feedback og var god til at rose.”

CITAT FRA STUDERENDE

ORGANISATORISKE KOMPETENCER

De kliniske undervisere skal:

- kunne tilrettelægge og strukturere den kliniske undervisning i forhold til curriculum og de formelle læringsmål

- kunne forberede de studerende på det kollegiale samarbejde på en arbejdsplads
- skabe bevidsthed på arbejdspladsen om det fælles kollegiale ansvar det er at skabe et godt uddannelsesmiljø
- i samarbejde med den lokale ledelse kunne skabe tilstrækkelig tid og rum til den kliniske undervisning
- kunne samarbejde og koordinere på tværs af sektorgrænser i forbindelse med opgaver som udskrivelse, genoptræning, rehabilitering og forebyggelse
- kunne samarbejde og koordinere med den respektive fysioterapeutuddannelse
- kunne prioritere egne ressourcer i forhold til de opgaver som skal varetages, herunder driftsmæssige opgaver
- kunne udvise omstillingsparathed og fleksibilitet i en uforudsigelig hverdag
- kunne evaluere og udvikle den kliniske undervisning
- have forståelse for forskellige sektorer som arbejdsplads

At være klinisk undervisningssted er en stor del af vores identitet som terapi. Vi ser det som en rigtig vigtig opgave at kunne være med til at uddanne og ikke mindst danne de studerende til at være kommende dygtige fysioterapeuter og kollegaer.” CITAT FRA LEDER

KLINISK FAGLIGE KOMPETENCER

De kliniske undervisere skal:

- være solidt fagligt funderet i forhold til det kliniske undervisningssteds daglige praksis
- kunne håndtere komplekse og udviklingsorienterede situationer i arbejdssammenhænge
- kunne indgå i monofaglige så vel som tværprofessionelle samarbejder
- kunne udvikle egen praksis og sikre evidensbaseret
- være garant for den behandling patienterne/borgerne modtager
- være bevidst om almindelige anerkendte faglige standarder
- være bevidst om det autorisationsretlige ansvar, herunder krav til journalføring o.a.
- være bevidst om egne faglige kompetencegrænser

Det, at have studerende på arbejdspladsen, bidrager til et fælles sprog omkring den viden og erfaring, man har. Det stiller på en positiv måde krav til, at medarbejderne reflekterer over egen praksis og ikke mindst kan sætte ord på denne for at kunne give det videre til de studerende.”

CITAT FRA LEDER

PERSPEKTIVERING

For et kommende klinisk undervisningssted eller en kommende klinisk underviser kan kompetenceprofilen være inspiration til hvilke overvejelser, man bør gøre sig. Professionsuddannelsernes minimumskrav er, at den kliniske underviser er uddannet fysioterapeut, har mindst 2 års klinisk erfaring og tager et modul på eftervidereuddannelsen i "Klinisk vejledning". En betydelig forskel på opgaverne for den kliniske underviser i fysioterapi sammenlignet med øvrige sundhedsprofessioner er, at den kliniske underviser i fysioterapi skal rumme flere opgaver end blot vejledning af den studerende som anført. Den kliniske underviser har typisk 2-4 studerende ad gangen i op til 10 uger. Den kliniske undervisning udgør kun 42 ud af i alt 210 ETCS-point.

Det stiller høje krav til overblik og erfaring inden for de opstillede kompetenceområder, da der er meget, der skal læres på relativt kort tid. Denne kompetenceprofil skal således ikke forstås som et ideal men derimod udtryk for, at kompetencebehovet er større end her beskrevet.

Optimalt vil yderligere efter- og videreuddannelse inden for pædagogik og læring være at foretrække.

Der findes flere diplom-, master- og kandidatuddannelser, som supplerer og udvikler den kliniske undervisers kompetencer også til gavn for det enkelte praktiksted. Har man en overbygning på sin bachelor i fysioterapi, behøver man i princippet ikke grundmodulet i "klinisk vejledning", men man bør sikre, at de kompetencer, der er nævnt i denne kompetenceprofil, er tilstede.

Ofte er man alene eller få kliniske undervisere på en arbejdsplads, hvilket begrænser mulighed for kollegial sparring. Fraktionen af Kliniske undervisere i Fysioterapi bibringer netop dette, ligesom vi tilbyder kurser og temadage målrettet læringsperspektivet.

REFERENCELISTE

1. Funktionsbeskrivelse for kliniske undervisere 2004.
2. Voksnes læreprocesser. Kompetenceudvikling i uddannelse og arbejde. Bjarne Wahlgre.1.udg. 4.oplag 2012. Akademisk forlag. <https://klinuvfys.dk/funktionsbeskrivelse>
3. Retsinformation om fysioterapeutuddannelsen. <https://www.retsinformation.dk/eli/Ita/2016/503>
4. Studieordning Sundhedsfaglig diplomuddannelse. https://www.ucsyd.dk/files/inline-files/Studieordning_sundhedsfaglig_diplomuddannelsen_010711_rev._juli_2021.pdf
5. Klinisk vejledning og pædagogisk kompetence i professionsuddannelserne. 2. udgave. 4. oplag. 2019. Munksgård.
6. Klinisk praksis i Ergoterapi og Fysioterapi. 1. udg. 1. oplag. 2022. Gads forlag.

BILAG 1

ARBEJDSGRUPPENS SAMMENSÆTNING

Ann Louise Lunddahl Wilki, klinisk underviser i fysioterapi, Kolding kommune og formand for Fraktionen af Kliniske undervisere i fysioterapi. Regionsbestyrelsesmedlem i Region Syddanmark

Lars Engelst Petersen, klinisk underviser i fysioterapi, Regionshospitalet Randers

Tobias Imfeld, fysioterapeutstuderende og Studenterobservatør i Danske Fysioterapeuters hovedbestyrelse

Christina Vestergaard, klinisk underviser i fysioterapi, Fit & Sund Kolding

Birgit Linnet Clemmensen, klinisk underviser i fysioterapi, AUH Afdeling for Depression og Angst

Michael Poulsen, forsknings- og uddannelsespolitisk konsulent, Danske Fysioterapeuter

Vi holder mennesker i bevægelse

Danske Fysioterapeuter
Holmbladsgade 70
2300 København S
Tlf: 33 41 46 20
fysio@fysio.dk
www.fysio.dk